

Данило Сахненко мешкав на Мандриківці (тоді – передмістя Катеринослава). У кіно розпочав працювати 1906 р. як кіномеханік у біоскопі Е. Зайлера в Катеринославі. Від 1908 р. – хронікер французької фірми «Пате». Знімав місцеву катеринославську хроніку, потім зробив чимало видових картин, присвячених красі української природи. Стрічки Сахненка виділялися своєю поетичністю. На жаль, не збереглися його видові картини «Повінь на Дніпрі», «Катеринослав» та інші.

Із 1911 р. працює у художній кінематографії. У липні того року у Катеринославі гастролювала група українського театру Миколи Садовського. Д. Сахненко зняв на плівку дві постановки театру – «Наймичку» і «Наталку Полтавку» з Любов'ю Ліницькою в ролі наймички і Марією Заньковецькою в ролі Наталки. 1914 р. увічнив виставу «Богдан Хмельницький» за М. Старицьким. (До речі, екранізація «Наталки Полтавки» була в прокаті аж до 1930 р.!).

24 вересня 1911 р. катеринославський часопис «Дніпрові хвилі», а 30 вересня київський «Засів» сповістили про початок ро-

140 років тому (1875 р.) – народився Данило Сахненко,

катеринославський кінооператор, який створив перший український художній кінофільм «Запорозька Січ»

боти Сахненка над новим фільмом: «Місцева катеринославська фабрика кінематографів, під фірмою «Родина» Д. Сахненка і спілки задумала випустити картину, як нападають татари на Запорізьку Січу. Для цього вирішили зробити примірну баталію десь на місці колишньої Січі. Оглянули Дніпро на всьому протязі між Катеринославом і Александровськом [нині – м. Запоріжжя] і зупинились на Лоцманській Кам'яниці, як на найбільш підходящому місці. На місці Дніпра побудували куріні, хати, тропи не півсела запросили взяти участь у «баталії». Для всіх учасників баталії пошити спеціальне історичне убрання. В цій баталії бере участь коло 400 душ, з гарматами і човнами на Дніпрі. Упорядники примірної баталії, яку зніматимуть для кінематографа, звертались за порадою до проф. Д.І. Яворницького. Сама баталія

має одбутись цими днями». («Дніпрові хвилі». – 1911. – № 18-19. – С. 259). Фільм вийшов на екрани у січні 1912 р. під назвою «Запорозька Січ». Докладні спогади лишив один з учасників зйомок, ветеран українського кіно Арнольд Кордюм.

Південноросійське кіноательє «Родина», яке заснували Сахненко та компаньйони, випустило також фільми «Облога Запоріжжя», «Любов Андрія» (за мотивами повісті «Тарас Бульба» М. Гоголя), «Мазепа» (за поемою О. Пушкіна «Полтава») та ін. У Російському державному архіві кінофотодокументів збереглося кілька документальних стрічок Сахненка: похорон Георгія Алексеєва, почесного громадянина Катеринослава в 1914 р., прибуття царя Миколи II до Катеринослава в січні 1915 р., лютневі події 1917 р. в Катеринославі, зйомки Дніпра і Дніпрових порогів.

У 1914 р. кіноательє «Родина» вже відоме як місцеве кінематографічне товариство «Україна» Ф. Щетиніна і К°. 1 лютого 1914 р. катеринославська газета «Русская правда» сповіщала про те, що 30 січня в Катеринославі, в місцевій аудиторії демонструвалися картини товариства «Україна»: «Запорозький курінь», «Вечорниці», «Згода», «Запорожці в неволі». «Картини дуже вдалі, барвисті і краще багатьох «драм», котрі йдуть у місті, – зазначала газета. – Картини супроводжували фортепіано і український хор».

Як режисер Д. Сахненко зняв і комедії: «Оце так ускокчив», «Грицько Голопуєнко» та ін.

Під час Першої світової війни Д. Сахненко як оператор екранізував кілька патріотичних агіток. У роки громадянської війни працював кінооператором у Першій кінній армії. 1925 р. у Харкові зняв художній фільм «Вбивство сількора» (разом з М. Лідером). З 1925 р. працював у центральній лабораторії ВУФКУ в Харкові. Помер 1930 р.

Микола ЧАБАН, краснавець

ПОШАНУВАННЯ НЕПЕРЕСІЧНОЇ ОСОБИСТОСТІ

2004 року Дніпропетровська міська рада спільно з Дніпропетровським осередком Національної спілки кінематографістів України започаткувала фестиваль екранних мистецтв «Дніпро-сінема». 2006 року фестиваль отримав ім'я

одного із фундаторів українського кіно, оператора і режисера з Катеринослава Данила Сахненка.

Пошуком матеріалів про життя та творчість Сахненка опікуються члени Дніпропетровського осередку НСКУ. З ініціативи осередку міська рада заснувала мистецьку премію ім. Данила Сахненка, яка вручається як найвища відзнака року в галузі кінематографу.

На будівлі кінотеатру «Родина», що на центральному проспекті Дніпропетровська, встановлена ме-

моріальна дошка на вшанування його імені (зусиллями благодійного фонду Олексія Лазька, з ініціативи осередку НСКУ). В минулому на місці сучасної будівлі кінотеатру на розі Єкатерининського проспекту і вул. Фабричної (нині – проспект Карла Маркса і вул. Столярова) з 1897 р. розташовувався «Електробіоскоп Зайлера», один із перших кінотеатрів Катеринослава. 1913 р. замість дерев'яної споруди біоскопа був збудований кам'яний кінотеатр «Гігант». В різні часи мав назви

«Красный факел», «Рот фронт». З 1945 р. – «Родина».

У 2012 році з нагоди 100-річчя від дня прем'єри першого українського повнометражного фільму «Запорозька Січ» відбулася театралізована реконструкція зйомок цього унікального фільму. До заходів були залучені історики-науковці, студенти, актори, спортсмени кінно-спортивної школи, представники кінної міліції, козацьких громадських організацій з різних міст України, тренери й учні позашкільного закладу

«Спас-штурм», фольклорні колективи, мешканці Лоцманської Кам'яниці. Зйомку проводили оператори 8 творчих груп із різних міст України.

Валентина СЛОБОДА, голова Дніпропетровського осередку НСКУ

21 травня 2015 року у Дніпропетровському Будинку мистецтв відбулися ПРЕМ'ЄРА ФІЛЬМУ «ДАНИЛО САХНЕНКО» І ЗУСТРІЧ З АВТОРОМ КІНОСТРІЧКИ ІГОРЕМ РОДІОНОВИМ

Валентина Слобода, директор Будинку мистецтв, організатор і натхненник багатьох мистецьких акцій, розповідає: «Стрічка створена до 140-ї річниці від дня народження оператора і режисера з Катеринослава Данила Сахненка, ім'я якого ще мало відоме як дніпропетровцям, так і шанувальникам кіномистецтва у світі. Це перший захід до ювілею митця і перший фільм про нього».

Герой фільму – наш земляк Данило Сахненко, один із фундаторів українського кіно. Не маючи спеціальної освіти, він зміг у далекому 1908 році стати кореспондентом французького кіножурналу фірми братів Пате і за деякий час уже отримав від фірми кінокамеру за

високу якість надісланих з Катеринослава до Франції кіносюжетів. Піонер українського кінематографу створив перший український повнометражний ігровий фільм «Запорізька Січ» і заснував перше в Катеринославі кіновиробництво – кіноательє «Родина».

Автор фільму Ігор Родіонов з 1989 року працює у галузі екранних мистецтв як тележурналіст, керівник творчого об'єднання «Телепродюсер». Втілює кілька авторських телепроектів, створює різноманітні відеофільми, бере участь у професійних фестивалях і курсах. Його роботи неодноразово відзначені

різними нагородами. Фільм «Данило Сахненко» присвячений зйомкам «Запорозької Січі» у 1911 році та непростим колізіям життя українського кінематографіста.

В одному із залів кінотеатру «Мультиплекс» КДЦ «Караван» відбувся ювілейний вечір і перегляд фільму «Данило Сахненко». На заході виступали: автор фільму Ігор Родіонов, голова Національної спілки кінематографістів України Сергій Тримбач, секретар Правління НСКУ, голова Дніпропетровського осередку, фундатор фестивалю Валентина Слобода, фольклорні колективи, учасники театралізованої реконструкції зйомок першого українського повнометражного ігрового фільму Данила Сахненка «Запорозька Січ».

У першому фестивалі 2004 року взяли участь лише 9 авторів із Дніпропетровська, було показано 18 фільмів. На цьогорічний фестиваль подано 158 творчих екранних робіт у номінаціях: «Ігрове кіно», «Документальне кіно», «Просвітницьке кіно», «Кліп», «Мультиплікація», «Дитячо-юнацька творчість».

23-25 вересня у Дніпропетровську під патронатом Національної спілки кінематографістів України відбувся ювілейний X Міжнародний фестиваль екранних мистецтв

«Дніпро-сінема»

імені Данила САХНЕНКА

Глядачі переглянули фільми кінематографістів Києва, Одеси, Черкас, Івано-Франківська, Кіровограда, Херсона, Запоріжжя, Луцька, Вінниці, Коломиї, Чернігова, Львова, Харкова, Чернівців, а також з Росії, Італії, Чорногорії, Болгарії.

Перегляди конкурсної програми відбувалися в Будинку мистецтв, будинках культури «Енергетик» і «Чаплі», КДЦ «Іскра», ПК «Північний» та чотирьох вищих навчальних закладах міста.

Студенти Національного державного університету імені Олеся Гончара зустрілися з довженкознавцем, упорядником низки видань про Олександра Довженка, заслуженим діячем мистецтв України, головою Національної спілки кінематографістів України Сергієм Тримбачем. В Академії митної служби України відбулася зустріч з Валерієм Анісімовим – кінооператором Національної кіностудії ім. О. Довженка, членом Національної спілки кінематографістів України, членом Європейської асоціації кінооператорів IMAGO, лауреатом міжнародних фестивалів.

На фестивалі гідно виступили юні кінематографісти нашого краю – нагороди отримали фільми: «Мы вас ждем!» («Веснянка», Дніпропетровськ), «Храм у Верхніх Петрівцях» («Фокус», Чернівецька обл.), «Вікторія» («Ракурс», Верхньодніпровськ) і «Давай полетаем» («Юніон-ТВ, Павлоград»).

Наш кор.

ЗАСНОВНИК ОБЛАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО» — ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

Редакційна колегія: В.М. ВАСИЛИНЕНКО, М.Г. ВАТКОВСЬКА, В.Г. ДОЛГОПОЛІЙ, М.І. РОМАНЕНКО, В.Г. СЕРЕДНЯ

Головний редактор З.В. МАРЧИШИНА
Заступник редактора С.А. ШУЛЬГА
Фотокори Г.Г. та А.Г. КРЮЧЕНКИ.
Дизайн і верстка Н.О. АНТОНЕНКО

САЙТ ОБЛАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО»: gdjerele.jimdo.com

Свідectво про реєстрацію ДП № 66 від 13.12.1993.

Формат А 3.

Обсяг 0,8 ум. др. арк.

Адреса редакції: 49006, Дніпропетровськ, вул. Свердлова, 70, к. 216. Телефон/факс: 732-47-61, 732-48-48.

E-mail: GDjerele@yandex.ru